

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

08 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

juducând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2019, în cauza penală în privința lui,

*Butucea Eugeniu XXXXX, născut la
XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 07.07.2014 – 29.12.2017

instanța de apel: 09.10.2018 – 16.05.2019

instanța de recurs ordinar: 03.09.2019 – 08.09.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 decembrie 2017, Butucea Eugeniu a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.217¹ alin.4 lit. (d) Codul penal, pe motiv că faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii.

Corpurile delictive: - 1 (una) sacoșă din polietilenă de culoare albă cu inscripția „Unne Grupo”, în interiorul căruia se află 3 cutii de pastile „Tramadol Cinfa 50 mg” a câte 60 pastile fiecare în fiecare cutie (3 blistere în fiecare cutie a câte 20 de pastile Misterul); 2 cutii de pastile „Diazepam Prodes 5 mg” a câte 30 pastile fiecare cutie (1 blister în fiecare cutie a câte 30 pastile); 2 cutii de pastile „Luminai 0.1 – a câte 50 pastile fiecare cutie (5 blistere în fiecare cutie a câte 10 pastile); 2 cutii de pastile „Adolonta 50 mg” a câte 60 pastile fiecare cutie (6 blistere în fiecare cutie a câte 10 pastile fiecare blister) - care au fost transmise prin ordonanță în camera de păstrare IP Botanica, mun. Chișinău; - 3(trei) cântare electronice de mici dimensiuni de model „Pocket Scale” - de le nimicit la intrarea sentinței în vigoare.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: inculpatul Butucea Eugeniu a fost învinuit de către organul de urmărire penală, pentru infracțiunea, că el, având intenția punerii în circulație a substanțelor psihotrope în proporții deosebit de mari, la 02.07.2014, l-a contactat prin

intermediul telefoniei mobile pe Cebotarean Marin, înțelegându-se la o întâlnire pentru a-i comercializa o cantitate de aproximativ 25 grame de substanță psihotropă, contra sumei de 90 euro.

În aceeași zi, aproximativ la orele 18:40, conform înțelegerii prealabile și locului indicat de către Butucea Eugeniu, Cebotarean Marin s-a prezentat în fața cafenelei „Rondo”, amplasată în mun. Chișinău, str. XXXXX, unde contra sumei de 90 euro a procurat de la Butucea Eugeniu substanțe psihotrope „Tramadol”, „Diazepam” și „Fenobarbital”, care conform raportului de expertiză nr. XXXXX din 04.07.2014 se atribuie la substanțe psihotrope respectiv 300 capsule - tramadol, cu masa totală a substanței psihotrope 15 gr., 60 comprimate de Diazepam, cu masa totală a substanței psihotrope 0,30 gr, și 100 comprimate de Luminai, cu masa substanței psihotrope fenobarbital în cantitate de 10 grame. Dat fiind faptul intervenirii lucrătorilor organelor de drept, Butucea Eugeniu a fost reținut în flagrant, asupra lui fiind depistate 7 bancnote cu nominalul a câte 10 euro și o bancnotă cu nominalul de 20 euro, bancnote transmise sub control de către lucrătorii organelor de drept lui Cebotarean Marin pentru efectuarea achiziției de control. Conform Listei nr. 3 „substanțe psihotrope, incluse în Lista 4 a Convenției ONU, despre substanțe psihotrope, din 1971, aprobate prin HG nr. 1088 din 05.10.2004, cele nominalizate mai sus se atribuie la substanțe psihotrope în cantități deosebit de mari.

De către organul de urmărire penală acțiunile inculpatului Butucea Eugeniu, au fost calificate conform prevederilor art. 217¹ alin.(4) lit. d) Cod penal, *adică procurarea, păstrarea, transportarea substanțelor psihotrope cu scop de înstrăinare, conform indicilor calificativi în proporții deosebit de mari.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Savca Serghei, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Butucea Eugeniu să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin.(4) lit. d) și a-i stabili pedeapsa sub formă de 9 ani închisoare, cu privarea de a ocupa anumite funcții și de a exercita anumită activitate pe un termen de 5 ani.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că:

- argumentele primei instanțe sunt neîntemeiate și eronate în situația în care Cebotarean Marin a depus o cerere prin care a solicitat de a colabora cu organele de drept și să acorde orice ajutor întru contribuirea la demascarea persoanelor implicate în comercializarea substanțelor narcotice/psihotrope și reținerea acestora în flagrant delict;

- la baza sentinței s-a pus doar declarațiile inculpatului și a martorului Butucea Gheorghe, care este tatăl inculpatului, prin urmare aceste declarații urmau a fi apreciate critic și nu puteau fi puse la baza sentinței.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2019, a fost respins ca nefondat apelul procurorului și menținută sentința fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că, prima instanță la pronunțarea sentinței corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că fapta inculpatului Butucea Eugeniu nu întrunește elementele infracțiunii. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel analizând probele prezentate de către partea acuzării și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate, constată că ele nu demonstrează vina inculpatului Butucea Eugeniu în comiterea infracțiunii imputate de acuzatorul de stal, prima instanță corect stabilind circumstanțele de fapt.

Luând în considerare jurisprudența CtEDO, instanța de apel a reținut că în situația în care un acuzat susține că a fost provocat la săvârșirea unei infracțiuni, instanțele judecătorești trebuie să examineze minuțios materialele cauzei penale, deoarece pentru a îndeplini cerința unui proces echitabil, toate probele obținute în rezultatul provocării de către organul de urmărire penală trebuie să fie excluse.

Atestă instanța de apel că, organul de urmărire penală nu a prezentat probe credibile ce ar confirma, că inculpatul Butucea Eugeniu a cunoscut ca unele din medicamente pe care le avea conțineau substanțe psihotrope precum și faptul că a pretins suma de bani de la Cebotarean Marin. Probele prezentate de către partea acuzării în susținerea învinuirii sunt lovite de nulitate în temeiul art. 94 alin. (1) pct. 11) Codul de procedură penală, fiindcă au fost obținute prin provocarea, facilitarea și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

Specifică instanța de apel că conform art.30 alin.(6) al Legii privind activitatea specială de investigații, nr. 59 din 29 martie 2012, potrivit căroră, investigatorului sub acoperire i se interzice să provoace comiterea de infracțiuni. Aceasta implică sarcina verificării atente a materialul probator administrat, astfel încât să prevină o condamnare a inculpatului care a acționat ca efect al provocării din partea agenților statului sau, după caz, din

partea persoanelor private care acționează sub supravegherea agenților statului, întrucât ar exista riscul ca acuzatul să fie lipsit din start de dreptul la un proces echitabil, prin aceasta încălcându-se art.6§1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului. Reieșind din jurisprudența CtEDO, se va reține o provocare ori de câte ori organele de urmărire penală nu se limitează la a cerceta în mod pasiv activitatea infracțională, ci exercită o asemenea influență asupra persoanei.

La fel, instanța de apel a menționat că, în acțiunile lui Butucea Eugeniu lipsesc elementele constitutive a infracțiunii a laturii obiective „*procurarea, păstrarea, transportarea*” și subiective, „*scopul de înstrăinare*”. Ultimul a declarat că anunțul care a fost plasat pe internet site: www.999.md cu privire la medicamente nu știa că unele din ele conțin substanțe psihotrope, mai mult a declarat că a vrut să ajute pe cineva care are nevoie de asemenea medicamente. Totodată a mai relatat că la data de 02 iulie 2014 a fost sunat de Cebotarean Marin și a insistat să se vadă deoarece are nevoie urgent de medicamente comunicând-u-i că o rudă apropiată se află în stare gravă. Consideră că tot ce sa întâmplat este o înscenare și o provocare efectuată de polițiști. Astfel, Colegiul penal menționează că nu a fost dovedit interesul personal al inculpatului Butucea Eugeniu.

Acuzatorul de stat nu a combătut textul sentinței, în acest sens sentința fiind amplă și argumentată, iar vinovăția inculpatului Butucea Eugeniu nu a fost dovedită în baza celor menționate, astfel, el nu s-a tăcut vinovat de comiterea infracțiunii înscrinate.

5. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2019, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, prin care invocând ca temei pentru recurs ordinar prevederile *art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală*, a solicitat casarea totală a deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

5.1. În motivarea cererii de recurs ordinar, procurorul a menționat că:

- instanța de apel nu a îndeplinit strictele prevederi ale legii, precum și explicațiile date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct. 14 al Hotărârii nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale in ordine de apel”, iar, ne pronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului;

- instanța de apel la adoptarea soluției s-a bazat exclusiv pe lucrările și concluziile absolut greșite reținute de către prima instanță, care constatând drept motiv de achitare a inculpatului (fapta nu întrunește elementele infracțiunii), hotărârea anterioară a acestei instanțe conține aceleași critici;

- vina inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită pe deplin prin probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de judecată, fiind indicate și ca motive ale apelului procurorului, iar instanța de apel nu s-a expus asupra lor, ori nu le-a apreciat, ori le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea incriminată inculpatului;

- decizia instanței de apel de menținere a sentinței de achitare, este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești, contravine și prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează expres că „Fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor”;

- instanțele de judecată au omis aceste prevederi legale și au dat apreciere numai la unele probe care în opinia lor dovedesc nevinovăția. În așa mod, instanțele au încălcat și cerințele art. 394 alin. (3) pct.2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța de judecată la pronunțarea sentinței de achitare are obligația de a indica motivele pentru care sânt respinse probele aduse în sprijinul acuzării;

- instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele expuse în apelul procurorului care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate;

- consideră dovedită integral vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate pe ambele episoade prin probele pertinente și concludente cercetate în ședința de judecată, însă acestea nu au fost apreciate la justa lor valoare în coroborare cu celelalte probe;

- concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în ambele instanțe la judecată, făcând-u-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces, iar în astfel de condiții, colegiului penal, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, fapt ce pe caz nu a avut loc, instanța de apel a apreciat probele doar în favoarea inculpatului, considerând veridice declarațiile inculpatului și admitând doar poziția apărării.

6. Referință asupra recursului declarat a fost depusă de către avocatul Tataru Gheorghe în numele inculpatului Butucea Eugeniu, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

7. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă a fost corect aplicată legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lărgit reține că recursul depus de către procuror este fundamentat de drept, în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocând următoarele temeiuri pentru recurs și anume: hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, erori care în opinia autorului sunt incidente la caz.

Cu referire la temeiul indicat de către recurent, prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume ce ține de alegațiile, precum că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul constată că, acest temei de casare nu și-a găsit confirmarea la judecarea recursului declarat, deoarece instanța de apel, a motivat cu suficientă amplitudine soluția de menținere a sentinței.

Colegiul reține că, instanța de apel investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, s-a expus argumentat prin prisma prevederilor legale, concluziile expuse conțin raționamente întemeiate asupra soluției de achitare emise de către prima instanță.

Prin urmare, instanța de recurs, din textul deciziei atacate, constată faptul motivării ample și complete a deciziei de către instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, respectiv aceasta cuprinde temeiurile de fapt și de drept pentru soluția de menținere a sentinței.

Opozant criticilor invocate de recurent privitor la aprecierea declarațiilor martorilor și constatarea unor stări de fapt de către instanța de apel, Colegiul notează că dezacordul cu aprecierea probelor a servit obiect de examinare și în instanța de apel.

Aprecierea probelor reprezintă o prerogativă exclusivă a instanțelor ce judecă fondul cauzei și în acest sens Colegiul evidențiază că, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Critica aprecierii probelor, care la caz comportă o solicitare de reapreciere a acestora, nu poate fi supusă analizei la etapa examinării cauzei în ordine de recurs ordinar, deoarece instanța de recurs este abilitată de a se pronunța asupra chestiunilor de drept, care constituie erori cu caracter procedural sau material, iar aprecierea probelor constituie o chestiune de fapt, ce ține de judecarea fondului cauzei, judecare care nu se înfăptuiește de către instanța de recurs.

În contextul dat, Colegiul penal reiterează că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești atacate, exclusiv prin prisma prezenței sau absenței temeiurilor pentru recurs, prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal apreciază critic argumentele recurentului, deoarece acestea nu confirmă că soluția emisă de instanța de apel ar contravine aprecierilor expuse în motivarea acesteia.

Lecturând conținutul deciziei, Colegiul a stabilit că concluziile instanței de apel privind menținerea achitării inculpatului sunt bazate pe analizarea și aprecierea tuturor probelor administrate în cauză, dintre care Colegiul consideră că instanța de apel corect a evidențiat că inculpatul Butucea Eugeniu a fost pus sub învinuire în temeiul declarațiilor martorului Cebotarean Marin cu privire la evenimentele petrecute la 02 iulie 2014 și a probelor obținute în cadrul activității speciale de investigație din 02 iulie 2014, atunci când martorul Cebotarean Marin, fiind echipat de organul urmărire penală cu dispozitive speciale de înregistrare a convorbirii și a imaginilor video și cu banii 50 EURO care i-au fost transmiși inculpatului Butucea Eugeniu prin provocare.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit constată motivarea amplă și multilaterală a soluției adoptate atât de către instanța de fond (*pag.8-9 a sentinței*) cât și de către instanța de apel (*pct.21-26 al deciziei CA*), fiind expusă motivat concluziile privind nulitatea probelor obținute prin provocare, facilitare și încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind juste mențiunile instanței de apel, care a reținut contradictorialitatea ordonanței din 23 iulie 2014, potrivit căreia, la 01 iulie 2014 a parvenit raportul ofițerului de investigație a Direcției nr. 4 Antidrog al INI al IGP cu privire la implicarea lui Butucea Eugeniu în activitatea ilicită prin dispunerea spre comercializare a drogurilor, însă la

baza efectuării tuturor măsurilor operative de fapt se indică la cererea lui Cebotarean Marin cu privire la desemnarea lui în calitate de investigator sub acoperire.

Prin urmare, Colegiul conchide că motivele esențiale care au fost expuse de către procuror în apel, au primit aprecierea instanței, astfel invocările recurentului privind faptul că instanța nu sa pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sunt neîntemeiate.

Mai mult, Colegiul conchide că instanța de apel a reverificat sub toate aspectele, complet și obiectiv probele la care a avut acces și care au fost prezentate de părți, apreciindu-le cu respectarea prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fapt ce a determinat instanța de a menține achitarea lui Butucea Eugeniu de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. d) Cod penal, din motiv că faptele inculpatului, nu întrunesc elementele infracțiunii.

Totodată, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a respectat și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, expunându-se asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel și prin hotărârea sa a oferit răspunsuri complete și argumentate asupra acestora, în coraport cu circumstanțele stabilite în prezenta speță, ce au fost verificate în ședință de judecată, fiind oferite răspunsuri la argumentele esențiale.

Colegiul conchide că argumentele invocate de către recurent, au o formulare generală și nu pot servi temei pentru casarea deciziei instanței de apel întrucât ultima și-a motivat complet ceea ce echivalează cu o motivare corespunzătoare rigorilor și exigențelor expuse în art. 6 CEDO.

Deci, nu putem vorbi despre o examinare unilaterală a probatoriului administrat în această cauză, odată ce instanța a respectat procedura de cercetare a probelor per ansamblu, atât cele din partea acuzării, cât și cele ale apărării.

Rezumând cele expuse, Colegiul penal lărgit statuează că temeiurile pe care s-a bazat procurorul în recursul declarat, nu sunt imputabile deciziei atacate, deoarece în urma examinării acesteia, se conchide că instanța de apel a analizat obiectiv circumstanțele cauzei și a dat răspuns la toate motivele expuse în apel, în coraport cu poziția părților și a argumentelor de motivare a soluției emise de prima instanță, astfel fiind atestat că decizia instanței de apel corespunde normelor procesual-penale, este legală și întemeiată.

Față de lucrul judecat de primă instanță și instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată motivarea amplă și temeinică a hotărârilor pronunțate prin prisma procesului de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatului Butucea Eugeniu, astfel Colegiul penal lărgit conchide asupra faptului că hotărârea atacată este

în corespundere cu exigențele art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de apel a dat o apreciere clară circumstanțelor cauzei, ajungând la o concluzie corectă, concluzii pe care instanța de recurs și le însușește, din motivul temeiniciei acestora, fiind inoportună repetarea acestora, fapt ce este în corespundere și cu practica constantă a CtEDO, expusă în pct. 37 din hotărârea *Albert vs România* din 16.02.2010, potrivit cărei art. 6 §1 deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În ansamblul circumstanțelor constatate, din motiv că argumentele recursului ordinar declarat de către procuror nu și-au găsit confirmare, iar la examinarea recursului nu s-au depistat erori de drept, care ar impune necesitatea casării deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit conchide asupra respingerii recursului, ca fiind inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se respinge ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Harti Vladislav, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2019, în cauza penală în privința lui *Butucea Eugeniu XXXXX*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 08 octombrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena